

GRAMMOTAULIUS NIGROPUNCTATUS (RETZIUS, 1783)

Tekst – V.J. Kalkman (EIS-Nederland)

Herkenning

Grammotaulius nigropunctatus behoort tot de familie Limnephilidae welke met 55 soorten de grootste Nederlandse familie is. Herkenning van de soorten is lastig en vereist ervaring. Voor determinatie van de larven kan gebruik worden gemaakt van Higler 2005 en voor de determinatie van adulten kunnen onder andere Malicky (2004) en Tobias & Tobias (1981) worden gebruikt.

Levenswijze

Adulten zijn aan te treffen van mei tot november en vermoedelijk zijn er twee generaties per jaar. Alleen mannetjes komen op licht af (Higler 2008). De larven zijn aan het eind van de zomer al volgroeid.

Biotoop

De soort is in Duitsland gemeld van een breed scala aan biotopen variërend van veenwateren tot vijvers en zelf een enkele maal van stromende wateren. Meer specifieke biotoop-beschrijvingen noemen vondsten van larven in sloten met rietbegroeiing van 13-20 cm diep en 30-60 cm breed (Hickin 1967) en met gras dichtgegroeide plasjes en sloten op rijke bodem die 's zomers uit kunnen drogen (Hiley 1979). Voor Groot-Brittannië wordt het biotoop omschreven als poelen en greppels die 's zomers kunnen opdrogen. Ook enkele andere waarnemingen duiden erop dat de soort een voorkeur heeft voor wateren die in de zomer uitdrogen. Goede omschrijvingen van plekken waar de soort in Nederland is aangetroffen ontbreken.

Inventarisatie

Adulte mannetjes kunnen op licht worden gevangen. Larven kunnen met behulp van een schepnet worden verzameld.

Verspreiding in Europa

De soort komt voor in bijna alle Europese landen.

Verspreiding in Nederland

De soort kwam voor 1980 verspreid over het gehele land voor. Vanaf 1980 alleen aangetroffen als adult in de duinen. Mogelijk komt de soort vooral voor in ondiepe, zomers uitdrogende poelen en sloten. Deze biotopen worden weinig bemonsterd en het is mogelijk dat de soort in werkelijkheid algemener is dan het kaartbeeld doet vermoeden.

Trend

De soort wordt tegenwoordig beduidend minder waargenomen dan vroeger. Hierbij moet worden opgemerkt dat de soort veel makkelijker als adult dan als larve te vinden is terwijl er tegenwoordig vooral naar larven wordt gekeken. Ook in België zijn er relatief weinig recente waarnemingen.

Bedreigingen

De redenen voor de achteruitgang zijn onduidelijk.

Beheer & kansen

Zonder verdere informatie over de biotoopkeuze en de redenen van achteruitgang is het niet mogelijk om bij het beheer met deze soort rekening te houden.

Literatuur

- Hickin, N.E. 1967. Caddis larvae. Larvae of the British Trichoptera. Hutchinson, London.
Higler, L.W.G. 2005. De Nederlandse kokerjufferlarven. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
Higler, L.W.G. 2008. Verspreidingsatlas Nederlandse kokerjuffers (Trichoptera). EIS-Nederland, Leiden.
Hiley, P.D. 1976. The identification of British limnephilid larvae (Trichoptera). Systematic Entomology 1: 147-167.
Malicky, H. 2004. Atlas of European Trichoptera, second edition. Junk, Den Haag.

Tobias, W. & D. Tobias (1981). Trichoptera Germanica. Bestimmungstabeln für die deutschen Köcherfliegen. Teil I: Imagines. Courier Forschungsinstitut Senckenberg.

Verspreiding van *Grammotaulius nigropunctatus* voor (cirkel) en vanaf 1980